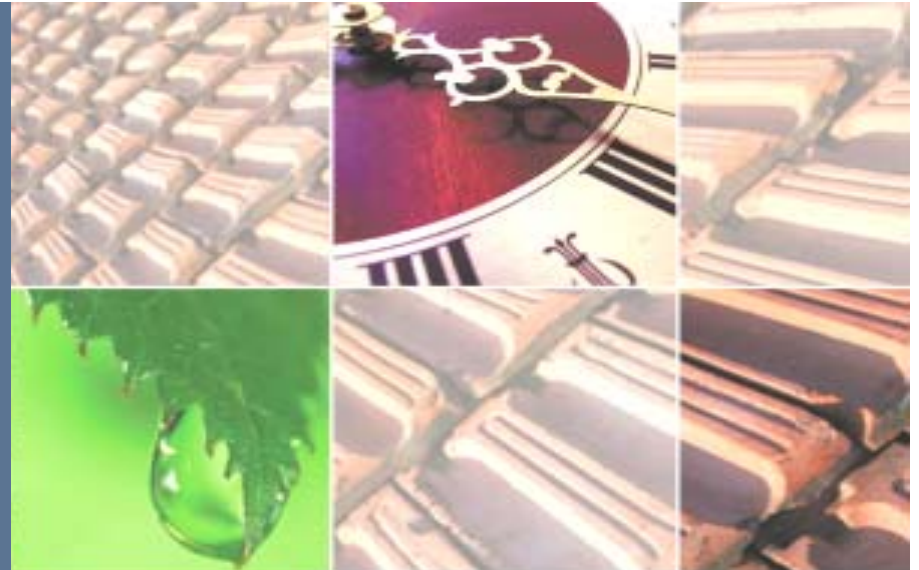

Pirmojo Urbanistinio forumo
darbo grupės veiklos rezultatai
ir pasiūlymai dėl integruotos
urbanistinės plėtros

Robertas Dargis

LRV Ministro Pirmininko sudarytos
darbo grupės pirmininkas,

Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros
asociacijos prezidentas

II Urbanistinis forumas
“Darnus miestas ir architektūra”
2008 m. spalio 2 d., Vilnius

Urbanistinis forumas 2007

Pirmojo Urbanistinio Forumo rezoliucijoje pažymėta, kad:

- būtina formuoti naują valstybės urbanistinę politiką, orientuotą į darnų vystimąsi ir gyvenimo kokybę;
- būtina sustiprinti valstybės ir savivaldybių institucines struktūras ir jų gebėjimus;
- skirti išteklius šios srities mokslo tyrimo darbams, kurti urbanistinės kultūros edukacinę sistemą;
- būtina apibrėžti visuomenės interesą urbanistinės plėtros atžvilgiu;
- būsto plėtra, esamo modernizavimas bei racionalus energijos išteklių vartojimas turi tapti prioritetu

Darbo grupės veikla

2008 metų sausio 8 d. LRV Ministro Pirmininko potvarkiu Nr. 7 buvo sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta įvertinti pirmojo Lietuvos urbanistinio forumo rezoliuciją ir pateikti siūlymus.

Pagrindiniai jos darbo tikslai:

- Įvertinti esamą situaciją Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos sektoriaus būklę darnios plėtros ir investicijų skatinimo požiūriu.
- Pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl šių procesų tobulinimo.

Darbo grupės veikla

Per 9 mėnesius įvyko 11 darbo grupės posėdžių;

Veiklos rezultatai bei pasiūlymai pristatyti:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio planavimo komitetui;
- Konferencijoje *“Darni urbanistinė plėtra Lietuvoje – problemos ir sprendimo būdai”* LR Seime 2008 m. balandį;
- Nevyriausybinėms organizacijoms, asociacijoms;
- Žiniasklaidai.

Per metus pasiekta:

Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio planavimo komitetui pateikti darbo grupės pasiūlymai, kuriems iš esmės pritarta (2008 m. liepos 23 d. protokolas Nr. 17):

- LR Aplinkos ministerija parengė ir forume pristato naują urbanistinę politiką;
- LR Ūkio ministerijoje parengtas ir LR Vyriausybėje svarstomas gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros įstatymo koncepcija;
- Parengti pasiūlymai dėl valstybės institucijų institucinės sąrangos pakeitimo (LR Aplinkos ministerijos) bei galimo Kraštotvarkos ministerijos įsteigimo;

Esama situacija

- Vieningas darnios plėtros valdymas ir įgyvendinimas apsunkintas žinybiškumo.
- Teritorijų planavimo teisinė bazė neatitinka šiuolaikinėms tendencijoms, neišsprendžia sisteminių problemų, (sistema sudėtinga, nesuprantama visuomenei)
- Neįteisintas viešasis interesas ir viešoji infrastruktūra teritorijų planavimo srityje. Neužtikrintas jo įgyvendinimas (savivaldybės neturi finansinių ir teisinių priemonių išspręsti valstybės deleguotų teritorijų planavimo ir viešosios infrastruktūros statybos uždavinių (t.t. žemės))
- Neišspręstas teritorijų planavimo ir urbanistikos specialistų rengimas

Pasaulio tendencijos

1. Darniai vystomi miestai yra valstybių gerovės pagrindas
2. Žinių ekonomikoje - miestai, atskiros savivaldybės konkuruoja tarptautinėje rinkoje dėl gyventojų ir investicijų pritraukimo
3. Miestų, gyvenamųjų vietovių laukia energijos taupymo, klimato atšilimo iššūkiai
4. Teritorijų planavimas ir urbanistinė plėtra orientuojasi į darnios plėtros principų įgyvendinimą

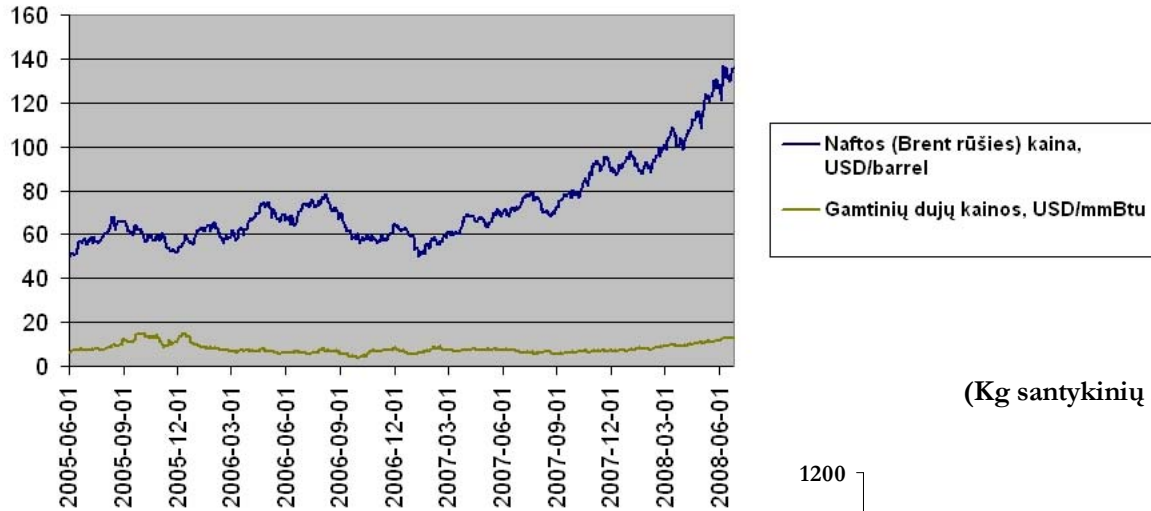
Gyventojų skaičiaus mažėjimas

Emigracija bei visuomenės senėjimas greitu metu taps opia problema:

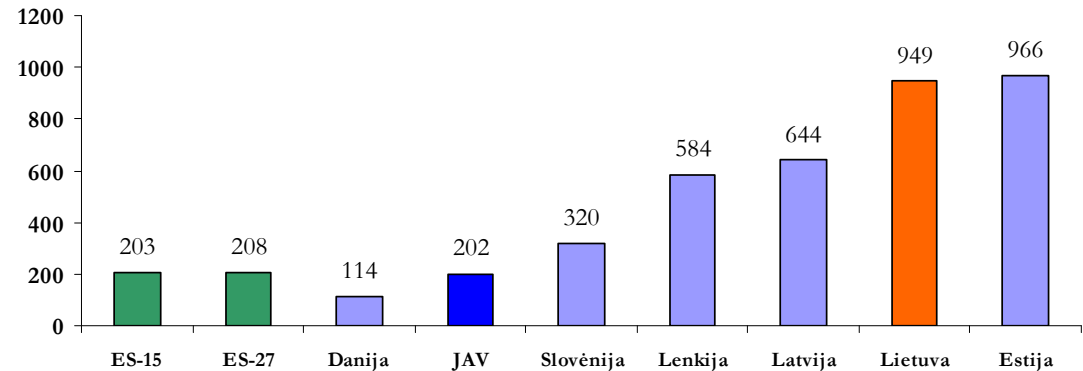

- “Eurostat” vertinimu, 2008-2060 m. Lietuvoje gyventojų mažėjimo tempas bus vienas sparčiausių Europoje – 24,3 proc. – nuo 3,365 iki 2,548 mln.
- 2060 m. Lietuvoje 34,7 proc. gyventojų bus vyresni nei 65 proc. (prognozuojamas Europos vidurkis – 30 proc.)

Kuro ir energijos suvartojimas

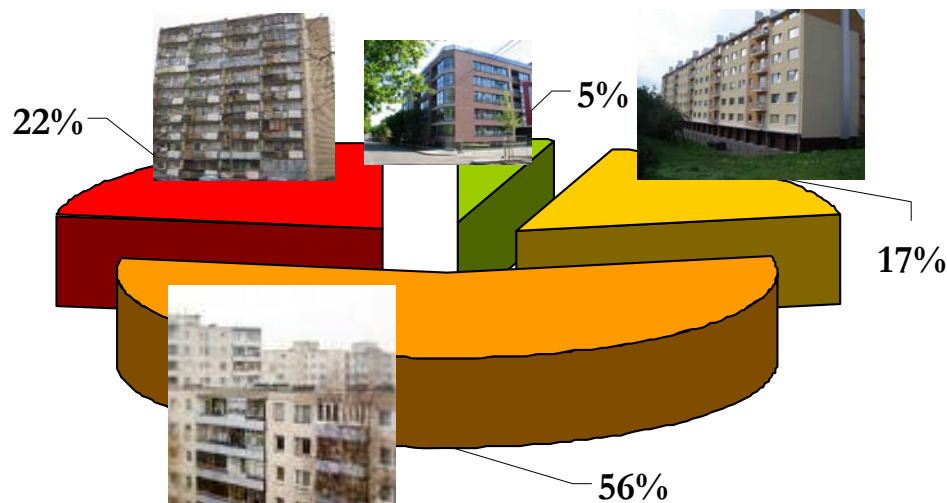
Energijos intensyvumas
(Kg santykinų kuro vnt. sąnaudos/tūkst. EUR BVP), 2005 m.

Šaltinis: Bloomberg, EUROSTAT

Daugiabučių renovacijos skatinimas - būtinas

Daugiabučiai pastatai Lietuvoje

Ar dar ilgai
šildysime orą?!

- Daugiabučiai suvartojantys mažiausiai šilumos (naujos statybos, kokybiški namai)
- Daugiabučiai suvartojantys mažai arba vidutiniškai šilumos (naujos statybos ir kiti kažkiek taupantys šilumą namai)
- Daugiabučiai suvartojantys daug šilumos (senos statybos nerenovuoti namai)
- Daugiabučiai suvartojantys labai daug šilumos (senos statybos, labai prastos šiluminės izoliacijos namai)

Šaltinis: Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija

Darniai plėtrai palankūs mokesčiai, finansų politika

- Mokesčių politika turi skatinti darnią urbanistinę plėtrą (spekuliacija žeme, nekilnojamojo turto mokestis);
- Skirti atitinkamą finansavimą visuomeninės infrastruktūros vystymui.

Mokslo ir studijų plėtra

- Siūloma peržiūrėti ir patikslinti Bendrąjį studijų ir kryptių klasifikatorių ir suteikiamų kvalifikacijų sąrašą;

- Pradėti rengti urbanistikos specialistus:

Humanitarinių mokslų srityje – urbanistikos (miestų planavimo) mokslo (08H) ir studijų (08H1) kryptyje – architektų urbanistų rengimą;

Technologijos mokslų srityje - inžinierinės kraštotvarkos mokslo (04T) ir studijų (04T1) kryptyje - urbanistinės inžinerijos (11T) šakoje – inžinierių urbanistų rengimą

Siūlome:

- Sustiprinti už teritorijų planavimą ir planų įgyvendinimą atsakingą instituciją
- Pertvarkyti Teritorijų planavimo ir įgyvendinimo sistemą
- Apibrėžti viešąjį interesą teritorijų planavime, užtikrinti viešosios infrastruktūros statybą (tt. finansiniai ištekliai, savivaldos pareigos, žemės klausimai), tobulinti viešąjį procesą
- Plėtoti teritorijų planavimo ir urbanistikos mokslą, studijas ir visuomenės švietimą bei informavimą

DARNIOJI PLĖTRA TERITORIJŲ PLANAVIME IR URBANISTIKOJE

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ministro Pirmininko 2008 m. sausio 8 d.
potvarkiu Nr. 7 sudarytos darbo grupės pasiūlymai, kiti veiklos rezultatai

